

Звіт щодо функціонування системи державних закупівель за 2008 рік

Протягом 2008 року законодавство, що регулює сферу державних закупівель, трічі зазнавало суттєвих змін. Зокрема, Верховною Радою України 20.03.2008 було прийнято Закон України № 150-VI "Про визнання таким, що втратив чинність, Закон України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти".

З 02.04.2008 регулювання в сфері державних закупівель здійснювалося відповідно до Тимчасового положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2008 № 274. Пунктом 2 цієї постанови на Мінекономіки було покладено функції спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань координації закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти (далі – Уповноважений орган).

Однак, рішенням Конституційного Суду України (від 09.10.2008 № 22-рп/2008) постанову Кабінету Міністрів України від 28.03.2008 № 274 "Про здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти" було визнано такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною).

Ці рішення фактично призвели до того, що у період з 9 по 22 жовтня 2008 року система державних закупівель залишилась без правового регулювання. Отже, існує ймовірність того, що короткотермінова відсутність нормативно-правової бази у цій сфері створила підґрунтя для фінансових зловживань шляхом укладення прямих договорів, у тому числі довгострокових, з уникненням процедур закупівель. В першу чергу, це стосується підприємств, які обслуговуються банками, зокрема, державних, казенних підприємств, установ та господарських товариств, у статутному капіталі яких державна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків.

З метою врегулювання відносин у сфері державних закупівель Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову від 17.10.2008 № 921 (далі - Положення), якою затверджено Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти.

Однак у зв'язку з тим, що ця постанова фактично дублювала зміст постанови, яка визнана неконституційною, та містила низку положень, які потребували удосконалення, Мінекономіки підготувало нову редакцію Положення, яка була затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19.11.2008 № 1017.

Прийняття нової редакції Положення, розробленої Мінекономіки та погодженої з експертами Світового банку, стало виконанням однієї з необхідних умов для отримання Україною "Третьої позики на політику розвитку" Світового банку, спрямованої на підтримку інституційних та стратегічних реформ Уряду, яка становила 500 млн. доларів США.

Одним із найбільш ефективних заходів по стабілізації системи державних закупівель в умовах фінансової кризи є врегулювання відносин у цій сфері на законодавчому рівні, а саме прийняття Закону України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти". Зазначений законопроект прийнято Верховною Радою України в першому читанні (реєстраційний № 2263-1 від 12.05.2008). Після цього законопроект був доопрацьований Мінекономіки разом з експертами Світового банку до другого читання та 11.11.2008 надісланий до Верховної Ради України. Наразі він перебуває на доопрацюванні у Комітеті Верховної Ради України з питань економічної політики.

Необхідно зазначити, що основні нормативно-правові акти у сфері закупівель за державні кошти, розробка яких покладена на Мінекономіки, прийняті та є чинними.

Крім того, Уповноваженим органом здійснено певні організаційні заходи. Зокрема:

забезпечено функціонування інформаційного бюлетеня "Вісник державних закупівель", оголошення у якому розміщуються на безоплатній основі;

введено в дію веб-портал "Державні закупівлі" в мережі Інтернет <http://www.tender.me.gov.ua>, доступ до якого також є безкоштовним;

здійснюється надання консультативної та методологічної допомоги замовникам у здійсненні закупівель по телефонах "гарячої лінії" та в рубриці "Запитання-відповіді" на веб-порталі "Державні закупівлі";

відкрито окремих розділ "Державні закупівлі" на офіційному веб-сайті Мінекономіки, на якому розміщується оперативна інформація щодо функціонування системи державних закупівель: нормативно-правові акти, типові роз'яснення, рішення по скаргах, план перевірок тощо.

Поряд з цим, Мінекономіки проводиться робота щодо адаптації чинного законодавства у сфері державних закупівель до вимог СОТ та ЄС. Протягом 2008 року проводились переговори щодо створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС у частині співробітництва в сфері державних закупівель. Було обговорено низку спірних питань та знайдено порозуміння щодо їх узгодження. Неузгодженими лишаються порогові межі, з яких має застосовуватись дія зазначеної угоди, а також інституційні рамки та механізми функціонування системи державних закупівель в розрізі європейської практики, зокрема, створення незалежного органу з розгляду скарг.

Крім того, Мінекономіки активно співпрацює з міжнародними експертами Світового банку, Європейської комісії, програми SIGMA, Проекту сприяння інвестиціям (USAID-TIBA), проекту СТА з питань вдосконалення нормативно-правової бази системи державних закупівель в Україні та вивчення досвіду міжнародної практики у цій сфері.

На сьогодні Мінекономіки продовжує роботу з удосконалення нормативно-правової бази у сфері державних закупівель, зокрема, розробляються:

- типове положення про тендерний комітет;
- стандартна тендерна документація;
- стратегія розвитку електронних закупівель;
- порядок навчання членів тендерних комітетів.

З метою організації навчання спеціалістів у сфері здійснення державних закупівель та підвищення їх кваліфікації при Мінекономіки створюється навчальний центр, в якому члени тендерних комітетів зможуть пройти таке навчання.

Забезпечення відкритості та прозорості державних закупівель

Прозорість використання державних коштів в першу чергу забезпечується шляхом публікації замовниками оголошень про здійснення закупівель в офіційних виданнях.

З 02.04.2008 офіційними виданнями визначено інформаційний бюлетень "Вісник державних закупівель" та веб-портал з питань державних закупівель, створений Уповноваженим органом.

Поряд з цим, відповідно до Положення оголошення про заплановану закупівлю можуть оприлюднюватися на веб-сайтах замовників або головних розпорядників бюджетних коштів у розділі "Державні закупівлі" та у друкованих засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження.

Безоплатне розміщення оголошення та вільний доступ до інформації про закупівлі сприяє покращенню інформаційного забезпечення потенційних учасників процедур закупівель, що в свою чергу призводить до підвищення рівня конкурентності державних закупівель.

У період з квітня по грудень 2008 року включно в інформаційному бюлетені "Вісник державних закупівель" замовниками розміщено 29 350 оголошень про заплановані закупівлі та 39 127 повідомлень про результати проведення торгів.

За аналогічний період 2007 року в інформаційному бюлетені "Інформаційний бюлетень Тендерної палати України" було опубліковано 37 466 оголошень про заплановані торги та 43 673 оголошень (повідомлень) про результати проведення торгів (тендерів).

Зменшення кількості опублікованих оголошень, на нашу думку, зумовлено, зокрема, збільшенням порогових вартісних меж застосування процедур закупівлі у 2008 році.

Крім того, починаючи з 02.04.2008 відповідно до законодавства у сфері державних закупівель оголошення щодо проведення запиту цінових пропозицій (котирувань) не публікуються, що призвело до зменшення у 5 разів кількості таких оголошень.

Динаміка публікації оголошень про заплановані закупівлі та оголошень про результати їх проведення у квітні-грудні 2007-2008 року

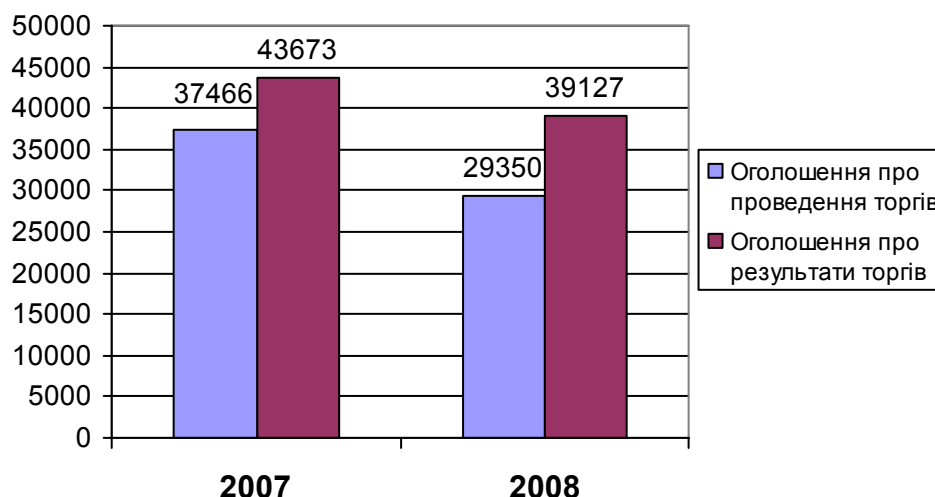

Рис. 1

Аналіз публікації оголошень в інформаційному бюлетені "Вісник державних закупівель" про проведення закупівель у квітні-грудні свідчить, що найбільше оголошень розміщують, зокрема, Мінпаливенерго – 5225, Мінтрансв'язку – 3936, Мінвуглепром – 1054, Київська міська державна адміністрація – 1032, Укравтодор – 909, Донецька – 903 та Дніпропетровська облдержадміністрації – 873.

Як свідчить порівняння розподілу оголошень про закупівлю по товарах, роботах та послугах за аналогічні періоди 2007-2008 років, їх структура практично не змінилась: 55 відсотків становлять оголошення

на закупівлю товарів, 28 – на закупівлю робіт і 17 відсотків – на закупівлю послуг. Зазначене вказує на стале домінування у державних закупівлях саме закупівлі товарів.

Аналіз здійснення замовниками процедур державних закупівель

Аналіз здійснення закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти органами державної влади, установами, організаціями, підприємствами – розпорядниками державних коштів та аналіз функціонування системи державних закупівель за звітний період проведено на основі даних державного статистичного спостереження за 2008 рік за формою № 1-торги (тендери) "Звіт про проведення торгів (тендерів) на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти". Звіти за цією формою подали 107 головних розпорядників бюджетних коштів.

У 2008 році розпорядниками бюджетних коштів проведено 101 344 процедури закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти (з урахуванням лотів), що є меншим відповідного показника 2007 року (121 736 процедур). Скорочення загальної кількості проведених торгів не є негативним фактором, оскільки дана ситуація викликана збільшенням вартісних порогових меж застосування процедур закупівлі. Про позитивні тенденції також свідчить зростання кількості проведення відкритих торгів з 64 393 у 2007 році до 73 668 у 2008 році при зменшенні загальної кількості застосованих замовниками процедур. Водночас застосування менш прозорої процедури - запиту цінових пропозицій (котирувань) – зменшилось у 3 рази з 43 486 до 13 561.

Питома вага конкурентних процедур у загальній кількості проведених у 2008 році процедур становила 91,2 відсотка (92 438 процедур), що менше рівня 2007 року - 92,7 відсотка (112 843 процедури).

У звітному році застосовано 8 906 процедур закупівлі в одного учасника, при чому з них 5 481 процедур (61,5 відсотка) проведено в першому кварталі 2008 року, коли погодження цієї процедури здійснювалось Міжвідомчою комісією та Антимонопольним комітетом.

Водночас у 2008 році порівняно з попереднім роком зберігається тенденція до зростання у загальній кількості проведених процедур закупівель частки відмінених торгів або визнаних такими, що не відбулися. Тривожним фактором є збільшення цього показника з 13,4 відсотка до 24,9 відсотка.

У 2008 році понад 20 відсотків торгів не відбулося або відмінено у таких центральних органах влади, як Мінпаливенерго, Мінвуглепром, Міноборони, Мінагрополітики, СБУ, Мінпраці, Мінфін, Нацбанк.

При цьому кількість відмінених торгів у деяких регіонах України становить від 3,8 до 36,4 відсотків від загального числа проведених процедур. Найбільша кількість відмінених торгів, зокрема: у Вінницькій, Закарпатській, Дніпропетровській, Чернігівській, Херсонській, Харківській, Одеській, Івано-Франківській, Миколаївській, Кіровоградській, Київській та Тернопільській областях.

Слід зазначити, що найбільша частка відмінених процедур припадає на відкриті торги, що свідчить про неможливість результативного завершення значної кількості цього виду процедур закупівель.

Серед причин, які призвели до відміни торгів або визнання їх такими, що не відбулися, замовники зазначають:

подання учасниками меншої кількості тендерних пропозицій, ніж визначено законодавством (65,46 відсотка);

відхилення всіх тендерних пропозицій (12,21 відсотка);

вплив об'єктивних непередбачуваних обставин (11,08 відсотка);

ціна найбільш вигідної тендерної пропозиції перевищила суму, передбачену замовником для фінансування закупівлі (8,03 відсотка);

результати оскарження (0,07 відсотка);

відмова підписання договору переможцем (0,02 відсотка);

інші причини (3,13 відсотка).

Вважаємо, що однією з причин зростання зазначеного показника могла стати кількарізова зміна протягом 2008 року законодавства у сфері закупівель за державні кошти, яка дезорієнтувала суб'єктів ринку державних закупівель і призвела до небажання брати участь у торгах. Водночас у зв'язку з фінансовою кризою існують непоодинокі випадки, коли коливання курсів валют та зміна цін на ринку за час проведення процедури зводять нанівець вигоду учасників торгів, що подали свої тендерні пропозиції.

Загалом протягом 2008 року у процедурах закупівлі за державні кошти взяли участь 161 286 суб'єктів підприємницької діяльності, 62 138 з яких було визнано переможцями.

Під час проведення торгів у 2008 році учасниками було подано 212 083 тендерні пропозиції, з яких 23 584 було відхилено (11,1 відсотка). Середня кількість учасників під час проведення конкурентних процедур становила 2,9 учасника на один оголошений тендер, що є необхідним рівнем конкуренції згідно з чинним Положенням.

Кількість укладених договорів з учасниками-переможцями процедур закупівель становить 66 482 серед яких 99,5 відсотка загальної кількості договорів укладено з вітчизняними суб'єктами господарювання.

Загальна сума коштів за укладеними договорами в результаті проведених у 2008 році процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти становить 167 297 619,1 тис. гривень, що на 17,6 відсотка більше порівняно з відповідним періодом минулого року. При цьому з цієї суми на договори, укладені Мінпаливенерго та підвідомчими організаціями припадає 84937,7 млн. гривень (50,8 відсотка), Мінтрансв'язку – 17966,4 млн. гривень (10,7 відсотка), Укравтодором – 13 748,8 млн. гривень (8,2

відсотка), Мінвуглепромом – 5 758,8 млн. гривень (3,4 відсотка), Київською міською державною адміністрацією – 7 000,3 млн. гривень (4,2 відсотка).

Найбільшу частку в структурі джерел фінансування зобов'язань за договорами про закупівлю за державні кошти становлять кошти господарських товариств, в яких державна частка перевищує 50 відсотків (Рис. 2).

Структура розподілу коштів за укладеними у 2008 році договорами в розрізі джерел фінансування

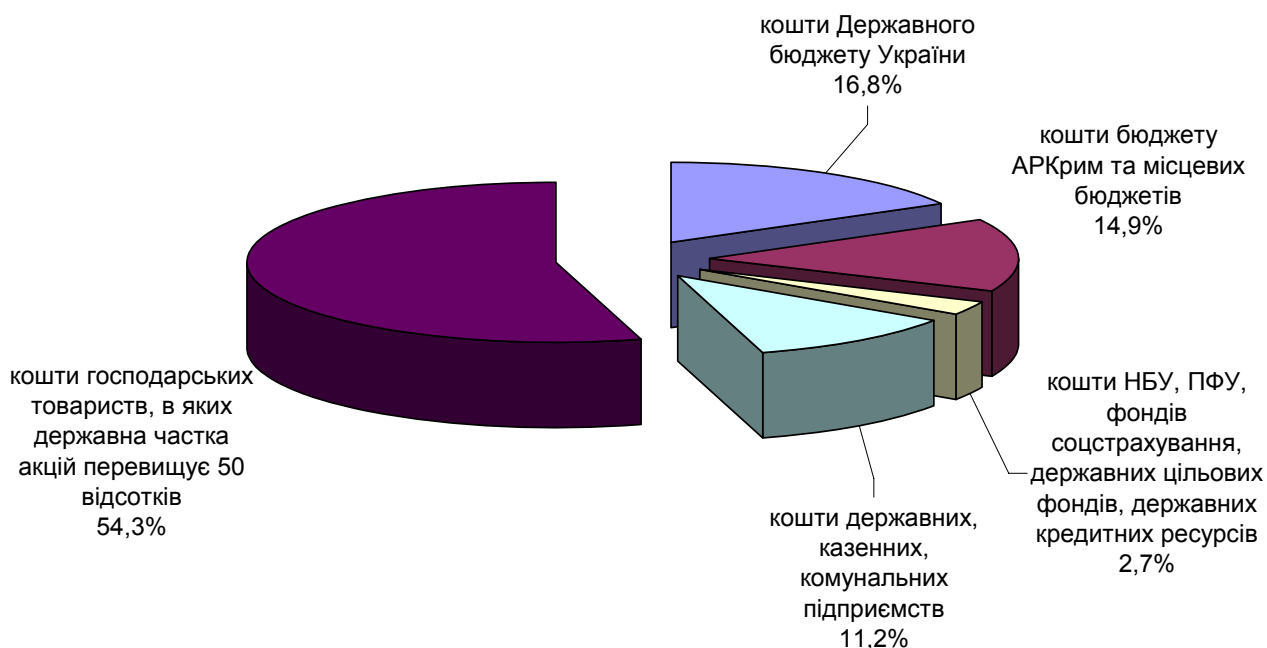

Рис. 2

Аналіз обсягів сум договорів, укладених у 2008 році, відповідно до проведених процедур показує, що відбулося позитивне зростання питомої ваги відкритих (на 4,6 відсотка) та двоступеневих торгів (на 2,1 відсотка). Водночас зменшилась питома вага менш прозорих процедур: запиту цінових пропозицій (на 1,6 відсотка), торгів з обмеженою участю (0,4 відсотка) та закупівлі в одного учасника (на 4,7 відсотка).

Загалом за конкурентними процедурами закупівель у 2008 було укладено договорів на суму 86 978,5 млн. гривень (52 відсотка), а за процедурою закупівлі в одного учасника – 80 319,1 млн. гривень (48 відсотків). Причиною високої частки процедур закупівлі в одного учасника в структурі загальної вартості закупівель за державні кошти у 2008 році є те, що за I квартал 2008 року, коли процедура закупівлі в одного учасника погоджувалась Міжвідомчою комісією та Антимонопольним комітетом, замовниками було укладено договорів на суму 61 318,6 млн. гривень, що становить 77 відсотків від загальної суми договорів, укладених в 2008 році за результатами проведення процедури закупівлі в одного учасника. Однак з моменту покладення на Мінекономіки функцій спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань

координації закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти відбулося значне його зниження і протягом II-IV кварталів цей показник в середньому становив 21,7 відсотка (Рис. 3).

Щоквартальна порівняльна характеристика обсягів закупівель за конкурентними та неконкурентними процедурами протягом 2008 року

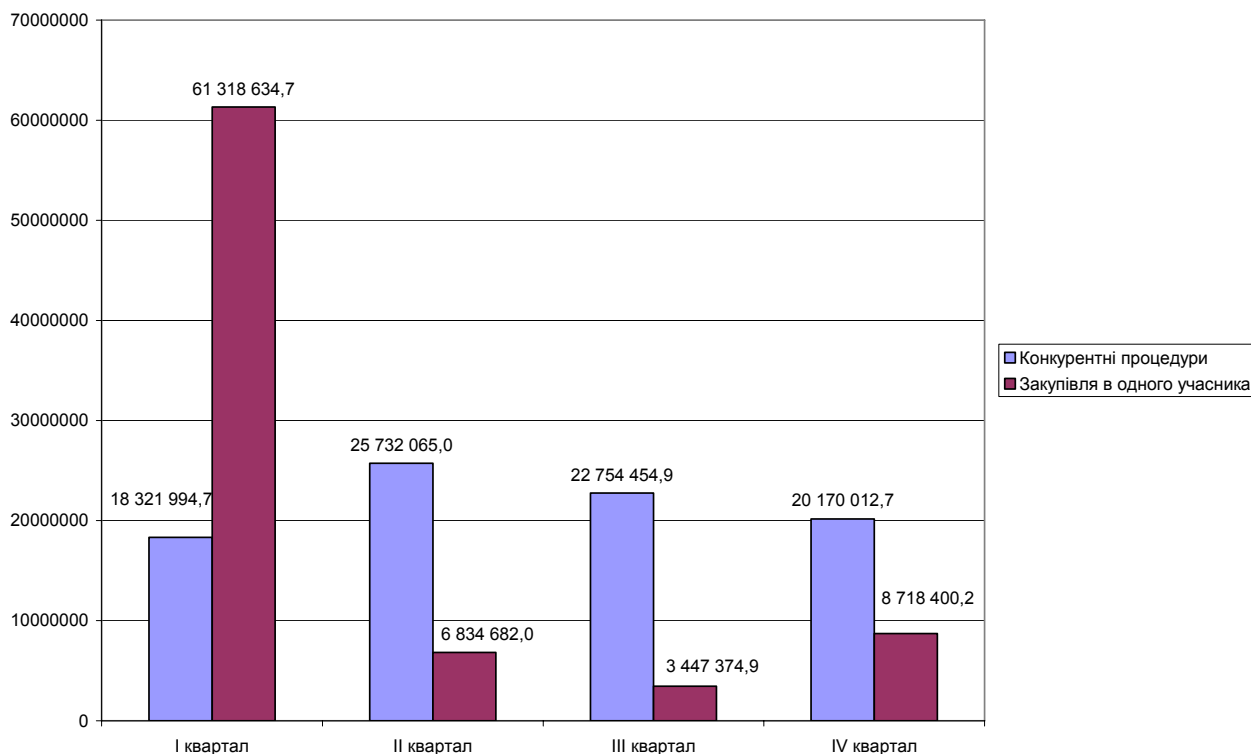

Рис. 3

При цьому збільшення частки застосування конкурентних процедур є однією з основних передумов створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель та досягнення оптимального і раціонального використання державних коштів.

Діяльність Мінекономіки з питань державних закупівель щодо виконання функцій, передбачених Положенням

До функцій Мінекономіки як Уповноваженого органу відноситься розгляд скарг на рішення, дії або бездіяльність замовника, поданих учасниками до моменту укладення договору про закупівлю. Найчастіше оскаржуються рішення замовників про вибір переможця (акцепт тендерної пропозиції, яка в повній мірі не відповідає кваліфікаційним вимогам або умовам тендерної документації), неправомірне відхилення тендерної пропозиції скаржника, дискримінаційні вимоги тендерної документації, процедура розкриття тендерних пропозицій, порушення з боку замовника строків щодо надання тендерної документації, роз'яснення, ненадання протоколу розкриття тендерних пропозицій тощо.

Загалом протягом квітня-грудня 2008 року до Мінекономіки надійшло та було опрацьовано 1004 скарги. З них 567 скарг залишено без розгляду на підставі пункту 8 Порядку розгляду скарг, поданих учасниками до моменту укладення договору про закупівлю, затвердженого наказом Мінекономіки від 14.04.2008 № 126, зареєстрованого в Мін'юсті 25.04.2008 за № 373/15064 (далі - Порядок), як такі, що подані з порушенням встановленого Порядку; 27 скарг – за відсутністю предмета оскарження внаслідок прийняття рішення замовника про відхилення всіх тендерних пропозицій та відміни торгів.

На підставі пункту 1 Порядку за 183 скаргами рішення Мінекономіки не приймалося, оскільки на день отримання їх Міністерством замовниками укладено договори про закупівлю.

Також 33 скарги відкликано, 23 – надійшли до Мінекономіки як копії, тому залишені до відома, за 48 скаргами – скаржникам рекомендовано звернутися до суду, оскільки підстави оскарження не стосувалися компетенції Мінекономіки (рис. 4)

Структура рішень за скаргами

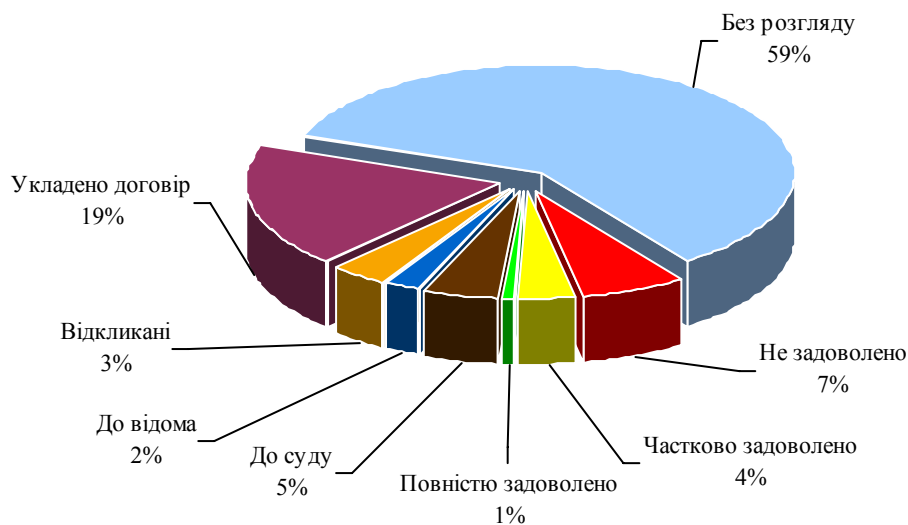

Рис. 4

За 103 скаргами приймалися рішення згідно з чинним Положенням про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти.

При цьому за 62 скаргами прийнято рішення про відмову у задоволенні скарг; 35 - частково задоволені; 6 - повністю задоволені.

З метою перевірки фактів, викладених у зверненнях (скаргах) учасників процедур закупівель на дії замовників, Мінекономіки здійснюються запити щодо надання відповідними замовниками документації, пов'язаної із дотриманням законодавства у сфері державних закупівель. У разі виявлення порушень здійснення процедур закупівель за державні кошти, Мінекономіки вживаються заходи реагування відповідно до чинного законодавства.

Крім того, для здійснення контролю щодо дотримання замовниками вимог законодавства у сфері державних закупівель Мінекономіки було проведено 8 перевірок, з яких 2 перевірки передбачено річним планом перевірок (Державне територіальне галузеве об'єднання "Південно-Західна залізниця" та МОЗ) та 6 позапланових перевірок (Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут", Державний департамент України з питань виконання покарань, Харківський Національний університет внутрішніх справ України, Державний комітет ветеринарної медицини України, Річківська сільська рада Жовківського району Львівської області, Шоста міська клінічна лікарня м. Дніпропетровськ).

За результатами перевірок Мінекономіки встановлені численні порушення замовниками вимог законодавства, серед яких поширеними є:

- з переможцями процедур закупівель укладалися договори, що суперечать основним умовам, викладеним у тендерній документації;

- замовником приймалися та допускалися до оцінки тендерні пропозиції учасників, які отримано після передбаченого тендерною документацією кінцевого строку їх подання;

- при проведенні торгів замовником всупереч пункту 3 Положення невірно визначено предмет закупівлі;

- не розміщувалися оголошення про заплановані закупівлі у відповідних міжнародних виданнях чи міжнародній мережі електронного зв'язку, враховуючи, що очікувана вартість предмету закупівлі перевищувала суму еквівалентну 200,0 тис. євро для товарів і 500,0 тис. євро для робіт;

- прийняття тендерним комітетом замовника рішень стосовно процедур закупівель без необхідного визначеного законодавством кворуму присутніх членів тендерного комітету;

- у звіті про результати процедури закупівлі товарів міститься недостовірна інформація;

- до оцінки допускалися тендерні пропозиції учасників, які не відповідали умовам тендерної документації, а також учасників, що мають ознаки пов'язаних осіб, тендерні пропозиції яких згідно з нормами законодавства повинні бути відхилені замовником;

- опублікування інформації щодо результатів торгів у бюлетені "Вісник державних закупівель" здійснювалось з порушенням строків, визначених законодавством.

Нормами законодавства у сфері державних закупівель не передбачені повноваження Міністерства стосовно складання протоколів про адміністративні правопорушення, а також притягнення посадових осіб замовників до адміністративної відповідальності за порушення вимог законодавства у сфері державних закупівель.

При цьому для реалізації заходів щодо усунення виявлених за результатами перевірки Мінекономіки правопорушень, за які передбачена адміністративна чи кримінальна відповідальність, матеріали перевірки надсилаються до Державної контрольно-ревізійної служби та правоохоронних органів.

За минулий рік Мінекономіки було надано 3 897 роз'яснень щодо застосування окремих норм законодавства у сфері державних закупівель.

Проаналізувавши звернення суб'єктів державних закупівель, було виявлено окремі проблемні питання у застосуванні норм законодавства у сфері закупівель на практиці, за якими були надані офіційні роз'яснення, що опубліковані на офіційному веб-сайті Мінекономіки, зокрема, щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти комунальними та державними підприємствами, суб'єктами природних монополій; щодо розміщення замовниками інформації в міжнародних виданнях; створення тендерних комітетів у відокремлених підрозділах; закупівлі товарів, робіт і послуг, необхідних для ліквідації наслідків стихійних лих; закупівлі послуг з охорони об'єктів за державні кошти; щодо закупівлі за державні кошти робіт тощо.

Ще однією функцією Уповноваженого органу є погодження застосування процедури торгів з обмеженою участю та процедури закупівлі в одного учасника.

Протягом квітня-грудня 2008 року на розгляд до Мінекономіки надійшло більше 3 тис. пакетів документів щодо погодження застосування процедури торгів з обмеженою участю та процедури закупівлі в одного учасника.

За звітний період Мінекономіки розглянуто та прийнято 1 919 рішень щодо застосування процедури торгів з обмеженою участю та процедури закупівлі в одного учасника. Загальна очікувана вартість погоджених процедур закупівель становила 32 021 843 тис. гривень. При цьому найбільшу питому вагу у загальному обсязі погоджень закупівлі в одного учасника, виданих Мінекономіки протягом року, становить погодження закупівлі вугледобувними підприємствами України вугілля та послуг з його збагачення (19 364,2 млн. гривень). Значні обсяги закупівель Мінвуглепромом обумовлені необхідністю державної підтримки стратегічної сфери – вугільної промисловості.

Ураховуючи значні суми закупівель та специфіку галузі, вважаємо доцільним розглянути можливість визначення особливостей здійснення зазначених закупівель для їх затвердження Кабінетом Міністрів України.

Існуючі проблеми та шляхи їх усунення

Головною проблемою, що дестабілізує ситуацію у сфері державних закупівель, дезорієнтує замовників, потенційних учасників та може призвести до кризи всієї системи державних закупівель є кількарізова зміна законодавства.

Одним із найбільш ефективних заходів по стабілізації ситуації у сфері державних закупівель в умовах фінансової кризи вважаємо прийняття Закону України "Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти", проект якого знаходиться на доопрацюванні в Комітеті Верховної Ради України з питань економічної політики. Врегулювання відносин у цій сфері на законодавчому рівні дозволить уникнути в майбутньому вищезазначених негативних наслідків.

Водночас слід зазначити, що Верховною Радою України прийнято Закон України "Про внесення змін до деяких законів України щодо мінімізації впливу фінансової кризи на розвиток вітчизняної промисловості" від 18.12.2008 № 694 – VI (далі - Закон). Частиною другою розділу II "Прикінцеві положення" Закону встановлено, що з метою захисту вітчизняної економіки від наслідків світової фінансово-економічної кризи тимчасово, до 1 січня 2011 року, закупівля товарів, робіт і послуг за державні кошти здійснюється у вітчизняних виробників цих товарів, робіт і послуг (юридичних та фізичних осіб), крім товарів, які не виробляються в Україні.

Таким чином, цей Закон застосовується до всіх закупівель товарів, робіт і послуг, що повністю або частково здійснюється за рахунок державних коштів.

У зв'язку з прийняттям цього Закону виникла низка проблем у замовників – розпорядників державних коштів при здійсненні ними закупівель товарів, робіт і послуг, зумовлених застосуванням вимог Закону.

Численні звернення замовників окреслюють проблеми, з якими вони зіткнулися при проведенні процедур державних закупівель, участь у яких беруть не лише виробники, а їх дистриб'ютори та агенти. Однією з причин цього є відсутність у більшості вітчизняних виробників розгалужених маркетингових структур, підрозділів, що займаються логістикою та доставкою, а також достатньої кількості автотранспорту для доставки товарів (продукції) замовникам. Водночас вартість доставки товарів (за умови закупівлі невеликих партій товару) може перевищувати ціну самих товарів у декілька разів, що призведе до неефективного використання державних коштів.

Як свідчить міжнародний досвід безпосередній виробник не займається логістикою і збутом власної продукції, оскільки це є економічно недоцільно (утримання персоналу, складських приміщень, транспорту).

Таким чином, з метою подолання кризових явищ в економіці України, забезпечення збалансованого інноваційного розвитку всіх галузей, оновлення основних фондів та створення додаткових робочих місць, стимулювання внутрішнього попиту на промислову продукцію пропонуємо врегулювати механізм закупівлі

товарів, робіт та послуг саме вітчизняного виробництва. Це в свою чергу дозволить ефективно використовувати замовникам державні кошти, а учасникам – вітчизняним виробникам створити додаткові робочі місця та застосовувати виключно ринкові механізми господарської діяльності.

Інтереси замовників та учасників в системі державних закупівель, на нашу думку, можливо врегулювати шляхом внесення змін до частини другої розділу II "Прикінцеві положення" Закону щодо закупівлі товарів, робіт і послуг за державні кошти вітчизняного виробництва, а не у вітчизняних виробників цих товарів, робіт і послуг.

Ураховуючи, що внесення змін до Закону потребує певного часу, то на даний час з метою виконання вимог Закону суб'єктами системи державних закупівель пропонуються наступні можливі шляхи вирішення зазначеної проблеми.

1. Мінекономіки як спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади, що здійснює координацію закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти, разом з заінтересованими органами відповідно до їх компетенції, визначити перелік документів щодо підтвердження статусу вітчизняного виробника.

2. Визначити порядок отримання суб'єктами системи державних закупівель інформації щодо товарів, робіт і послуг, які не виробляються (не надаються) на території України.

Здійснення зазначених заходів дозволить підвищити стабільність системи державних закупівель та вирішити нагальні потреби суб'єктів цієї сфери.

**Заступник директора департаменту
державних закупівель**

С. С. Пересунько